

ЫРЫАЛАР ЫРЫАЛАРА

Солонуон кинигэтэ

ЫРЫАЛАР ЫРЫАЛАРА

Солонуон кинигэтэ

ЫРЫАЛАР ЫРЫАЛАРА

Солонуон кинигэтэ

Бибилийэ тылбааһын института
Москва, 2026

Дьокуускай уонна Ленскэй
архиепискоба
РОМАН
алгыһынан

**Ырыалар Ырыалара
Солумуон кинигэтэ**

Бу тылбаас былыргы дьэбириэйдии төрүт тиэкиһин кытта
кичэллээхтик тэннээн көрүлүннэ

Д.К. Сивцев-Суорун Омоллоон тылбааһа

О.Н. Корякина-Умсуура уус-уран көннөрүүтэ

Богословская эрдээктэр С.А. Леонтьева

Консультант А.Б. Сомов

Рецензент Н.Н. Ефремов

Кинигэ тиэкиһин электроннай
уонна аудио версияларын
Бибилийэ тылбааһын институтун
саайтыттан ылыахха сөп:
<https://ibt.org.ru/yakutskiy>

ISBN 978-5-93943-390-7

© Институт перевода Библии, 2026

Күндү аажааччы!

Билигин эн сахалыы аан маннай тылбаастанан тахсы-быт «Ырыалар Ырыаларын», ол аата, атыннык эттэххэ, «Ырыалартан бастыгнара» диэн кинигэни арыйан оло-робун. Бу үс тыһыынча сыл анараа өттүгэр суруллубут бэйиэмэлэр хомуурунньуктарын ааптара Израиль улуу ыраахтаабыта Соломуон буолуон сөп диэн сабажалыылар.

Уоллаах кыыс күүстээх тапталын хоһуйар айымньы Ытык Суруйууга, Бибилийэбэ тоҕо кирибит буолуон сөбүй? Баҕар, кини онон сирдээҕи таптал туох эрэ кирдээх сы-һыан буолбатабын — Танара кэргэнни дьону кэрэ, сырдык аналлаан үрдүк сорука ыгыарын туоһулуура буолаарай?

Былыргы дьэбириэйдэр Ырыалар Ырыаларын Сибэ-тиэйтэн Сибэтиэй диэн ааттыыллара. Кинилэр этэллэри-нэн, бу — Айыы Танара талан ылбыт норуотугар тапталын туһунан айымньы. Христианнар, Бибилийэни чинчийэр учуонайдар, бу кинигэ сирдээҕи тапталы эрэ буолбакка, ону таһынан Христос уонна Кинини итэҕэйээччилэр сы-һыаннарын ханалытан көрдөрөр диэн быһаараллар. Онон Ырыалар Ырыалара Тангараны таптыыр киһи Тапталлаабын кытта биир буоларга дьулуһарын көрдөрөр дириг ис хо-оонноох айымньы буолар.

Былыргы Чугас Илин дойдулар култуураларыгар үөс-кээбит уобарастары, тэннэбиллэри тылбаастыыр олус уус-тук. Онон олорбут оччотооҕу дьон өйө-санаата, олобун быһыыта-майгыта биһиэниттэн чынха атына. Таптаһар уоллаах кыыс бэйэ-бэйэлэрин сөҕө-махтайа туойсалларыгар күннээҕи тус олохторугар көрбүт-билбит саамай кэрэ

уобарастарын тутталлар. Сыыдам атахтаах, чочуонай бэйэлээх туртас (былыргы төрүт тизэискэ – газель), сыһыга үүнэн турар сардаана сибэкки, дуоҕа былаахтарын тэлимнэтэн иһэр сүдү күүстээх сэрииниттэр, сиппит дыаабылака минньигэс сыта, киһини туймаардар бинэбирээт саамал арыгыта – айымныга элбэхтик хатыланар уобарастар.

Биһиги, институт кэлэктиибэ, Ырыалар Ырыаларын сахалыы сангардар туһугар сыралаһан үлэлээбит үтүө дьонно истин махталбытын тизэрдэбит. Тылбаас электроннай барыйаанын институт саайтыгар киирэн ааҕахха сөп (lbt.org.ru).

*Библийэ тылбааһын института
Москва*

*Саха норуодунай суруйааччыта
Д.К. Сивцев-Суорун Омоллоон төрөөбүтэ
120 сылыгар*

ЫРЫАЛАР ЫРЫАЛАРА

Соломуон кинигэтэ

1 ¹ Соломуон ырыаларын ырыата.

Бастакы ырыа

Кыыс

Уураатын дуу миигин, уураатын, уоһун даҕайа!
Саамал арыгыттан да ордук эн имэрийэ таптыырын.

² Дыргыл арыы оҕунуоҕун минньигэһиэн сайара!
Эн аатын халыччы кутуллар күндү арыыны санатар,
ол иһин кыргыттар эйигин таптыылар.

³ Миигин иддьэ бар — сырсыахпыт кэннигиттэн!
Ыраахтааҕы миигин хоһугар киллэрдэ.
Эйигиттэн биһиги үөрүөхпүт-көтүөхпүт,
эн тапталгын саамал арыгыттан да өрө тутуохпут.
Сөпкө да эйигин таптыылар эбит!

⁴ Иерусалим кыргыттара!
Мин хара да буолларбын,
Кидар* отууларыныы,
Соломуон** суртарыныы кэрэбин.

⁵ Омнуолаамаҥ хара барааммын —
күн миэхэ хараҕын хатаабыта.

* ^{1:4} Кидар — хотугу Аравияҕа олорор араб көс биистэрэ. Отууларын билигин даҕаны хара коза тириитинэн оҕостоллор.

** ^{1:4} Соломуон — эбэтэр «Салма дьонун».

Убайдарым уордаيان ыппыттара
бинэгирээт сирин харабыллата.
Оттон бэйэм бинэгирээппин манамматахпын!

- 6 Этий миэхэ, сүрэжим таптыыр киһитэ, —
эн сүөһүгүн ханна мэччитэбин,
күн чэгиэн ортото ханна сынньанабын?
Аны мин мунан-тэнэн хаалыам,
атын маныыһыттар үөрдэригэр тийиэм.*

Иерусалим кыргыттара

- 7 Оо, дыахталлартан кэрэлэрэ,
мунаардаргын, бараан ыллыгынан бар,
козаларын оҕолорун мэччит
маныыһыттар отууларын таһыгар!

Уол

- 8 Сэгэртэйиэм, мин эйигин
фараон көлөтүн кытыт биэтигэр холуйа көрөбүн.
9 Кэрэтиэн илбиргэстээх симэххэ имэрийтэрэр иэдэһинг,
кэчигирэспит оҕуруолаах моонньун!
10 Эйиэхэ үрүн көмүс кыбытыылаах
кыһыл көмүс илбиргэс куттарыахпыт.

Кыыс

- 11 Ыраахтааҕы малааһынныырын тухары,
мин нард арыым уйаҕас сыта сайара.
12 Тапталлаабым миэхэ — мирра таммаҕа:
туомтуу бааллыбыт танаска түүн түөспэр хонуоҕа.

* 1:6 Аны мин... тийиэм — Былыргы дэбириэй тылынан суруллубут төрүт тизкис манна чуолкайа суох.

- 13 Тапталлаабым миэхэ – Эн-Геди* сиригэр
бинэгирээт быыһыгар үүммүт хна от сүүмэбэ.

Уол

- 14 Кэрэбин даҕаны, сэгэртэйиэм,
кэрэбин даҕаны!
Холууп курдуктар харахтарын.

Кыыс

- 15 Талыыкангын даҕаны, тапталлаабыам,
сайаҕаскын даҕаны!
Тэллэхпит биһиэнэ – күөх ньяассын от,
16 дьиэбит сарайа – лунту мас,
хоспут үрдэ – кипарис.

* ^{1:13} Эн-Геди – Иудея кураайы куйаарыгар баар уулаах, өлгөм үүнээйилээх сир. Археологтар сабаҕалыылларынан, манна биһиги эрабыт иннинээҕи VII-с үйэттэн ыла парфюмерия сайдыбыт.

2 *Кыыс*
¹ Мин Сарон сибэккитэбин,*
сыһы сардаанатабын!

Уол

² Кыргыттар ортолоругар мин сэгэртэйим
эрбэһин быһыгар сардаана кэриэтэ.

Кыыс

³ Уолан дьон ортотугар тапталлаабым миэнэ
тыа быһыгар турар дьаабылака маһын тэнэ;
ол күлүгэр олоробун, манньыйан,
тылбын минньитэбин сиппит аһынан.

⁴ Доһорум миигин аҕалла малааһынныыр алаһаҕа,
үрдүбэр аста таптал дуоһатын.

⁵ Минньигэс аһынан миэхэ сэниэ киллэринг,
дьаабылаканан чэбдигирдин:
мин таптал ыарыытыгар ыллардым.

⁶ Кини ханас илиитэ — төбөм анныгар,
оттон унгата миигин кууһар.

⁷ Андаҕайын, Иерусалим кыргыттара,
туртастарынан, кыыл табаларынан:
уйгуурдуман тапталы, күөртээмэн эрдэ,
кэмэ кэлэн бэйэтэ уһуктуор диэри!

* ^{2:1} Сарон (Шарон) сибэккитэбин — Средиземнэй муора уонна Самария хайаларын икки ардыларынааҕы өнг буордаах дэхси сиргэ үүнэр лотос эбэтэр нарцисс (крокустунуларга киирсэр сибэкки) буолуон сөп.

Иккис ырыа

Кыыс

- 8 Тапталлаабым сангата иһиллэр!
Кини улам чугаһаан иһэр,
очуостарынан ойуолуур,
булгунньахтарынан буурдуур!
- 9 Тапталлаабым эдэр таба,
туртас тугутун кэриэтэ.
Субу эркиммитигэр кэлэн турар,
түннүкпүтүн өнгөйөн көрөр,
эрэһээнки быыһынан одуулаһар.
- 10 Тапталлаабым эттэ миэхэ:
«Чэйиий, сэгэртэйиэм,
тахсыый, кэрэчээниэм!
- 11 Көрөбүөн, кыһын ааста,
ардах, кэмэ бүтэн, аһынна.*
- 12 Сир симэхтэрэ быктылар,
ыллыыр-туойар кэм кэллэ,
өтөн үөтэн күкүйдэ
биһиги дойдубутугар.
- 13 Сомуокуба хайыы үйэ буһан эрэр,
бинэгирээт, сибэккилэнэн, сыта илгийэр.
Чэйиий, сэгэртэйиэм,
тахсыый, кэрэчээниэм!
- 14 Очуос быыһыгар,
суорба таас чарапчытыгар
хорҕойон олорор холуупчааньям!
Дьүһүнгүһү миэхэ көрдөр эрэ,
саҥабын миэхэ иһитиннэр эрэ!
Оо, эн куолаһын эйэҕэһэ,
эн сэбэрэн кэрэкэтэ!»

* 2:11 Палестинаҕа кыһын үс ый ардах түһэр, ардыгар хаардыан сөп.

Кыыс убайдара

- 15 Тутан ылын саһылчааннары,
оҕочоос саһыллары!
Бинэгирээппитин сүгүnnээбэттэр,
биһиги сибэккилээн эрэр бинэгирээппитин!

Кыыс

- 16 Тапталлаабым — миэнэ, оттон мин — киниэнэбин;
кини барааннарын сардаана ортотугар мэччитэр.
- 17 Сарсыарда сырдыы илигинэ,
түүннү күлүк күрэниэн иннинэ,
эдэр таба дуу, туртас тугутун дуу курдук,
очуос хайа кyoһабын унуордаан,
куот дуу төттөрү, тапталлаабыам!

3 Кыыс

- ¹ Түүн көрдөөтүм ороммор
сүрөжим таптыыр киһитин,
көрдөөтүм да, булбатым.
- ² Туруум эрэ, барыым куораты кэрийэ,
көрдүүм сүрөжим таптыыр киһитин
уулуссанан, болуоссатынан!
Көрдөөтүм да, булбатым кинини.
- ³ Арай миигин көрүстүлэр
куораты эргийэр харабыллар.
«Көрбөтөххүөт эһиги сүрөжим таптыыр киһитин?»
- ⁴ Кинилэртэн тэйэ түһээт, булан ыллым
сүрөжим таптыыр киһитин.
Тутан ыллым! Ийэкэм дьиэтигэр,
төрөппүтүм түгэх хохугар,
киллэриэхпэр диэри мин кинини ыһыктыбатым!
- ⁵ Андабайын, Иерусалим кыргыттара,
туртастарынан, кыыл табаларынан:
уйгуурдуман, күөртээмэн тапталы эрдэ
кэмэ кэлэн бэйэтэ уһуктуор диэри!

Үһүс ырыа

Иерусалим кыргыттара

- ⁶ Ким* кумах куйаарынан кэлэн иһэрий,
буруо курдук өрө тунаарыйан,
мирра, лаадан сытынан,
атыыһыттар атын дафаны
эгинэ былааһыктарынан дыргыйан?

* ^{3:6} «Ким» диэн солбуйар аат женскэй родка турар, онон манна кыыс туһунан этиллэр буолуон сөп.

- 7 Бу — Соломуон паланкин* ороно.
Тулатыгар — алта уон хоһууттар,
Израиль буҕалара.
- 8 Бары кылыһынан сэбилэммиттэр,
кыргыһа үөрүйэхтэр;
өттүктэригэр охсуллар кылыстара —
түүннү кутталы кыйдыырга.
- 9 Соломуон ыраахтааҕы паланкин оронун
Ливан маһынан онгорбут.
- 10 Тирэхтэрэ — үрүҥ көмүс,
эркиһнэрэ — кыһыл көмүс,
оттон сыттыгын таба —
аал уот өгнөөх күндү таһас.
Бу талба-мааны оронго
түспүт таптал сыдыайа.

Иерусалим кыргыттара, ¹¹ кэлин манна!
Көрүн, Сион кыргыттара,
Соломуон ыраахтааҕыны:
кийиит сүгүһнэрэн кэлбит
соргулаах дьоро күнүгэр
ийэтэ улугар мэнньиэс кэтэрдибит!

* ^{3:7,9} Паланкин — икки уһун маһынан көтөбүллэр сабыылаах кириэһилэ,
орон. Былыргы баайдар олорон эбэтэр сытан эрэ айанныыллара.

4

Уол

- ¹ Кэрэжин даҕаны, сэгэрим оҕото,
кэрэжин даҕаны!
Харахтарың холууп курдуктар,
сирэйиң сабыытын курдат тырымнаһаллар.
Баттаҕың Галаад хайатыттан сүүрэн түһэр
козалар үөрдэринии субуллаар.
- ² Тиистэринг эйиэнэ — талыы бараан үөрэ:
сөтүөлээн баран, тахсан иһэллэр;
итээбэтэх биирдэрэ да — бары игирэлээхтэр.
- ³ Уоһунг — аалай кыһыл хаймыы,
сайаҕас санаҕар ханыылыы.
Иэдэһинг, гранат аһын хайа туппуттуу,
сабыың курдат тэтэрэр.
- ⁴ Давид башнята — моонньунг,
тупсаҕай бэйэлээх ууруу таас оһоһук:
онно тыһыынчанан куйахтар,
элбэх сэриийиһит куйаҕа ыйаммыт.
- ⁵ Эмиийдэринг, икки тунуй таба,
биитэр туртас игирэлэрэ,
сардаана быһыһыгар мэччийэллэр.
- ⁶ Сарсыарда сырдыы илигинэ,
түүнүгү күлүк күрэһиэн иннинэ,
мин мирралаах томторго,
лааданнаах хайаҕа ыттыаҕым!
- ⁷ Эн бүтүн бэйэң кэрэжин,
энкилэ суоххун, сэгэртэйим!
- ⁸ Барыс Ливантан, кийиит кыыс,
барыс миигинниин Ливантан!
Тиэтэй Аман чыпчаалыттан,
Хермон, Сенир оройдоруттан —

хахайдар ордууларыттан,
баабырдаах хайалартан!

- 9 Сүрэхпин сүүйдүг эн,
балтым кэринэ сэгэрим,
сүгүннэрэр бэйэлээжим.
Сүүйдүг биир көрүүгүнэн,
моонньун биир оёуруотунан!
- 10 Оо, хайдахтаах манньытарый эн тапталын,
кийиит-кыысчаан, балтыкайыам!
Арыгытаафар минньигэс эн эйэргии таптыырын!
Имэринэ соттубут арын илгийэр –
ханнык да үтүөкэн сыттаафар минньигэс.
- 11 Кийиит кыысчаан, эн уоскуттан мүөт аллар,
мүөттээх үүт – тылын анныгар.
Оттон таһаһын кэрэ сыта
Ливан тыатыныны дыргыйар.
- 12 Кийиит кыысчаан-балтыкайым –
хам хатааһыннаах сад,
сабыылаах холуодьас,
бүрүөлээх дьүүктэ.
- 13 Онно үүнээйи силигилии үүнэр,
толуу астаах гранат чаранга чэлгийэр:
онно хна, нард,
- 14 шафраннаах нард, имбиир, корица,
лаадан, мирра, алоо,
аан дойду бастын сыта барыта баар.
- 15 Сад быһыһынааҕы дьүүктэ,
чэгиэн уулаах холуодьас,
Ливан хайатыттан сүүрдэр үрүйэ.

Кыыс

- ¹⁶ Түс, тыал-куус, хотуттан,
сайа оѳус соѳурууттан!
Көт мин садпын тилийэ,
дыргыл сыппын тарѳат, илгийэ!
Тапталлааѳым чээл күөѳэр тиййэн кэллин,
минньигэс аһыттан амсайдын!

5 Уол

¹ Мин садпар тийэн кэллим,
кийиит-кыысчаан балтыкайым.

Миррабыттан, дыргыл сыттаах арыбыттан хомуйдум,
ынгырыам уйатыттан мүөппүн сүүрдэн амсайдым,
саамал арыгыбыттан, үүппүттэн истим.

Иерусалим кыргыттара

Доҕоччуктаар, аһаан-сиэн иһин,
тапталтан туймаарыйа итирин!

Төрдүс ырыа

Кыыс

- ² Сүрэҕим — сэргэх, утуяа да сыттарбын.
Иһиттим тапталлааҕым тонгсуйарын:
«Аһый миэхэ, балтыкайыам, далбарайыам,
кимиэхэ да холооно суох холуупчааныам!
Төбөбүн түүннү сиик бүрүйдэ,
будьурхай аһым илийдэ».
- ³ Таһаспын хайыы сах устубутум,
хат кэтэбин дуо хитоммун?
Атахпын хайыы сах сууммутум,
хайдах киртитиэмий онтубун?
- ⁴ Тапталлааҕым укта аан быһыһынан илиитин;
толугуруу мөбүстэ долгуйар сүрэҕим.
- ⁵ Турдум, тапталлаахпар ааммын аһаары;
илиим устун сүүрдэ дыргыл арыы,
аан олуурун аҕаата мирра таммаҕа,
тарбаҕым устун саккырыы.
- ⁶ Тапталлаахпар аспытым —
баран хаалбыт тапталлааҕым!

- Санатын истэн сүрэфим айманна;
көрдөөн көрдүм — булбатым,
ыңыра сатаатым — хардарбата.
- 7 Куораты эргийе хаамар харабыллар
утары көрсөн миигин кырбаатылар,
эппин-сииммин бааһыртылар.
Бүрүммүт сабыыбын хасты тартылар
куорат эркинин манааччылар.
- 8 Андабайын миэхэ, Иерусалим кыргыттара!
Тапталлаахпын көрсө түстэххитинэ,
туох диэххит этэй киниэхэ?
Миигин тапталтан ыалдыбыт диэн
этээрин дуу, бука диэн!

Иерусалим кыргыттара

- 9 Оо, дыахталлартан кэрэлэрэ,
эн тапталлаабын тугунан оннук үчүгэйий?
Тугунан үчүгэйий эн тапталлаабын,
тобо биһигини маннык андаҕатабын?

Кыыс

- 10 Тапталлаабым манган субалаах, кыаһаан имнээх,
уонунан тыһыынча да атыттартан кэрэ көрүнгнээх.
- 11 Алтан көмүс баһыгар суор хара
долгуннулар будьурхай баттаҕа.
- 12 Харахтара — сүүрүккэ көрүнэр холоуптар:
үүт көлүйэҕэ сөтүөлүүллэр,
уу кытытыгар олоролор.
- 13 Иэдэһэ — минньигэс сыттаах сибэкки кэккэтэ,
дыргыйар күөх тума кирээдэтэ;

- уоһа сардааналыы кыһан,
сайар мирра арыытынан.
- 14 Икки илиитэ — эриллэҕэс кыһыл көмүс,
күндү тааһынан симэммит.
Иһэ — чочуллубут слон уңуоҕа иһит,
сапфир тааһынан киэргэтиллибит.
- 15 Атахтара — кыһыл көмүс олоххо турар
мыраамар бағаналар.
Ливан тыатыныы кини сүдү,
лунту мастыы үтүөкэн күндү!
- 16 Оттон уоһа диэтэх минньигэһэ!
Кини бүтүн бэйэтэ умсугутар күүстээх.
Иерусалим кыргыттара,
итинник — мин тапталлаабым,
итинник — мин доҕоччугум!

6 *Иерусалим кыргыттара*

¹ Оо, дыхталлартан кэрэлэрэ,
тапталлаафым ханна барда,
таптыыр киһинг хайа диэки хайыста?
Бары бииргэ көрдүөххэинг эйигин кытта!

Кыыс

- ² Тапталлаафым садыгар киирбитэ,
дыргыйар үүнээйилээх кирээдэбэ;
онно бараанын үөрүн мэччитибэ,
онно сардаана үргүөбэ.
- ³ Тапталлаафым — миэнэ, оттон мин — киниэнэбин,
кини үөрүн сардаана ортотугар мэччитэр.

Бэһис ырыа

Уол

- ⁴ Сэгэртэйиэм, эн Фирца куоратты кэрэбин,
Иерусалим курдук үтүөкэннин,
дуофатын тэлимнэтэн иһэр халыг сэриилии,
суостааххын!
- ⁵ Хараххын миигиттэн халбарыт дуу,
долгутар миигин эн көрүүн!
Эн баттабын Галаад хайатыттан сүүрэн түһэр
козалар үөрдэринии субуллаар.
- ⁶ Тиистэринг эйиэнэ — бараан үөрэ:
сөтүөлээн баран, тахсан иһэллэр;
биирдэрэ да итээбэтэх — бары игирэлээхтэр.
- ⁷ Иэдэһин, гранат аһын хайа туппуттуу,
сирэйинг сабыытын курдат тэтэрэр.
- ⁸ Ыраахтаафы алта уон сарыыссалаах,
афыс уон одьулууннаах,

- аата-ахса биллибэт эдэр кыргыттардаах.
- 9 Оттон миэхэ энкилэ суох кини эрэ баар,
мин холуупчааным,
ийэтэ күннэ көрбүт баар суох кыысчаана,
төрөппүт ийэтин сүрэбин чопчута.
Кыргыттар кинини көрөөт, айхаллаатылар,
сарыыссалар, одьулууннар хайбаатылар:
- 10 «Кимий бу саһарбалыы сандаарар харахтаах,
ый курдук ылаарбыт кэрэ дьүһүннээх,
күн курдук сыдыайдаах,
дуобатын тэлимнэтэн иһэр халыг сэриилии, суостаах?»

Кыыс

- 11 Мин эриэхэлээх садпар түспүтүм,
хочо чэлгийэ көбөрбүтүн,
бинэгирээт умнаһа төһө буолбутун,
гранат сибэккитэ аппытын көрөөрүбүн.
- 12 Кини миигин өйбүттэн таһаарда —
мин норуотум ааттаах-суоллаах дьонуттан биирдэрин кытта
колесницанан айаннаан иһэрдии сананным!

7 Иерусалим кыргыттары

¹ Төнүн, төнүн, Сулам кыыһа!*

Төнүн, төнүн, эйигин көрүөхпүтүн!

Кыыс

Маханаим** үнкүүтүгэр дылы

тоѳо көрө сатыгыт Сулам кыыһын?

Уол

- ² Ааттаах-суоллаах кыыс хотун,
хайдах курдук чочуонайый сандаалыйалаах атабын!
Икки өттүгүн бөкүнүйэн, күндү биһилэххэ,
уус киһи уран оһоһугар, холоонноох.
- ³ Киининг — туолбут ыйдыы төгүрүк чохоол —
минньигэс арыгыта хаһан да уостубат.
Иһинг эйиэнэ — сардаана хаймыылаах
сэлиэһинэй түүтэбэ.
- ⁴ Эмийдэринг — таба икки тугута,
туртас икки игирэтэ.
- ⁵ Моонньунг — слон уңуоһуттан чочуллубут башня.
Харахтарын — Бат-раббим ааныттан күлүмнэхэр
Есевон куорат көлүйэлэрэ.
Муннунг — Дамаск диэки сэргэхтик хайыспыт
Ливан башнята.
- ⁶ Кынтаччы туттар баһын — Кармил хайата,
кытарымтыйар баттабын суһумнас солкону санатар.

* ^{7:1} Төнүн, төнүн, Сулам кыыһа! — Эбэтэр «Үнкүүлээ, үнкүүлээ, Сулам кыыһа!» Сулам — сир аата. Эргэ Кэс Тыл гректии тылбааһыгар кыыс аата «Суламита» диэн.

** ^{7:1} Маханаим — сир аата. Дьэбириэйдии бу тыл «сэриһиттэр икки лаабырдара» диэн суолталаах.

- Будьурхай утахтарынан ыраахтаагы бохсуллубут.
- 7 Оо, минньигэскин даҕаны эн, таптал:
киһини туохтааҕар да дуоһутаҕын!
- 8 Көрүүй, эн быһыыҥ-таһаан — үкчү пальма тирэҕэ,
түөстэрин — финик толору астаах сүүмэҕэ.
- 9 Санаатым ээ: арай бу маска мин ыттыым,
толору астаах лабаатыттан тардыһым!
Эн эмийдэрин миэхэ
бинэгирээт толору астаах сүүмэхтэрэ,
тынарын дьаабылака чэгиэн сыта,
10 оттон уоһун туйгун арыгы буолуохтара этэ!

Кыыс

- Бу арыгыны мин доҕорум дуоһуяа иһиэхтин,
бу арыгы кини уостаах тиһигэр* минньигэһтин.
- 11 Бас билэр миигин доҕочугум,
оттон кини күн баҕата мин буоллум.
- 12 Кэлиий, тапталлаабыам, хонууга тахсыахха,
онно хна үүнэр толоонугар** хонуохха,
- 13 онтон тыҥ хатыыта бинэгирээт сиригэр барыахпыт:
уохтаах отоммут умнаһа төһө сиппитин,
үнүгэһэ төһө тыллыбытын,
гранат сибэккитэ эмиэ төһө аппытын көрүөхпүт.
Дьэ, онно бэлэхтиэм мин эйиэхэ тапталбын!

* 7:10 ...кини уостаах тиһигэр... — сорох былыргы тылбааска манньык.

Дьэбириэйдии төрүт тизкискэ «утуйбуттар уостарыгар» диэн.

** 7:12 ...хна үүнэр толоонугар... — эбэтэр «дэриэбинэҕэ».

- 14 Мандрагор* дыргыйар сыта тунуйбут,
дыиэбит айаҕар мас аһын эгэлгэтэ ууруллубут.
Тапталлаабыам, мин, эйиэхэ анаан,
маһым санга да, урукку да аһыттан хаһааммытым.

* 7:14 Мандрагор — Средиземнэй муора кытылыгар тарҕаммыт үүнээйи. Былыр оннооҕу дойдулар олохтоохторо бу дыиикэй үүнээйи бөдөҥ араҕастыны отонун сиэбит дыахтар төрүүр-ууһуур кыахтанар диэн итэҕэйэллэрэ.

8 Кыыс

- ¹ Оо, арай эн ийэм эмиийин эмпит
убайым эбитин буоллар ньи!
Оччоҕо аара көрсөн эйигин сыллаан-уураан ыллахпына,
сүөргүлүү көрүү суоҕа этэ ким да.
- ² Сиэтэн илдьиэх этим мин
ииппит-такайбыт ийэм дьиэтигэр эйигин;
дыргыйар саамал арыгынан,
гранатым сүмэһинин ыган
ханнарыам этэ утаххын.
- ³ Кини ханас илиитэ — төбөм анныгар,
оттон уната миигин кууһар.
- ⁴ Андабайын, Иерусалим кыргыттара —
уйгуурдуман, күөртээмэн тапталы эрдэ
кэмэ кэлэн бэйэтэ уһуктуор диэри!

Алтыс ырыа

Иерусалим кыргыттара

- ⁵ Ким бу тапталлааҕар ыга сыстан
кумах куйаартан кэлэн иһэрий?

Кыыс

- Мин онно, дьаабылака маһын күлүгэр,
онно, ийэкэн күн сирин көрдөрбүт сиригэр,
ийэкэн төрөппүт сиригэр — эйиэнэ буолбутум.
- ⁶ Миигин бэчээт курдук сүрэххэр инэр,
биһилэх курдук тарбаххар кэт.
Таптал өлөр өлүүлүү күүстээх,
кини күнүүтэ үтүгэн түгэһинии суостаах,
оттон ытар оноһоһо уоттаах.

- Таптал — күлүбүрүү умайар одун уот.
- 7 Тапталы далай уута да умуруорбат,
өрүс халааннаан да саба халыйбат.
Баайын барытын да биэрэн туран
тапталы атыылаһа сатаабыты
киэр анныа бар дьон, сиргэнэ.

Кыыс убайдара

- 8 Кыракый балыстаахпыт ситэ илик,
түөһэ киниэнэ улаата илик.
Арай балтыбытын ыйыттыннар,
хайдах буолабыт оччотугар?
- 9 Кириэппэс эркинэ эбитэ буоллар,
үрүң көмүһүнэн киэргэтиэ этибит,
халҕан аан эбитэ буоллар,
лунту маһынан тиһиэ этибит.

Кыыс

- 10 Мин кириэппэс эркинэбин,
түөһүм башня курдук.
Ол иһин мин кини хараҕар
сиппит-хоппут көрүҥнээхпин.
- 11 Ваал-Гамон* томторугар
Соломуон бинэбирээт сирдээбэ,
ону үүннэрэр дьонго туттарара:
хас биирдиилэрэ үрүң көмүһүнэн
тыһыынчалыы манньыаты төлүүллэрэ.
- 12 Оттон миэнэ бэйэбэр, бинэбирээтим сирэ.
Тыһыынча манньыата эйиэхэ буоллун, Соломуон,
оттон үүннэрээччилэргэ — иккилии сүүһэ!

* 8:11 Ваал-Гамон — ол аата «Уйгулаах» диэн.

Уол

- 13 Сад олохтооџо кыысчаан!
Доџотторбунуун бары эйигин иһиллибит —
иһитиннэрий миэхэ санаџын!

Кыыс

- 14 Куот дуу төттөрү, тапталлааџым,
эдэркээн таба дуу, туртас тугутун дуу курдук,
дыргыл сыттаах хайаларынан!

ЫРЫАЛАР ЫРЫАЛАРА
Солумуон кинигэтэ

Песнь песней на якутском языке
Song of Songs in the Yakut languages (ISO: sah)

Институт перевода Библии 101000
г. Москва, Главпочтамт, а/я 360
www.ibt.org.ru

Подписано в печать 17.06.2026
Формат 84×108 1/16. Печать офсетная. Усл. печ. л. 3,36
Тираж 700 экз. Заказ №

Отпечатано в АО «Первая Образцовая типография»
Филиал «Чеховский Печатный Двор»
142300, Московская область, г. Чехов, ул. Полиграфистов, д.1
Сайт: www.chpd.ru, E-mail: sales@chpd.ru, тел. 8(499)270-73-59